

PIŠE
**ANDREJ
PLENKOVIĆ**
PREDSJEDNIK
VLADE REPUBLIKE
HRVATSKE I
PREDSJEDNIK HDZ-a

Hrvatska će u pregovorima o Brexitu čuvati nacionalne interese

Europski projekt mora imati snažniji demokratski legitimitet kako bi EU bila stabilnija i održiva

Samo dan nakon što je britanska premijerka Theresa May pismom notificirala Europsku uniju o odluci Ujedinjene Kraljevine da napusti Uniju, danas se održava Kongres Europske pučke stranke (EPP) na Malti.

Okupljanje čelnika Europske pučke stranke zbiva se nakon obilježavanja 60 godina Rimskih ugovora, kojima su 1957. osnovane Europska ekonomska zajednica i Euratom kao preteče Unije.

Kongres EPP-a na kojem sudjelujem, jednako kao i obilježavanje osnutka Europske unije u Rimu prilika su za prisjećanje na postignuća ujedinjene Europe - slobodu, ljudska prava, vladavinu prava, mir, demokraciju, gospodarski razvoj i solidarnost, ali i suočavanje s izazovima koji su pred nama. Temeljem svega što smo zajedno postigli, moramo dodatno osnažiti europski projekt u mijenjajućim globalnim okolnostima.

Zajedno s kolegama šefovima država i vlada Europske unije sudjelovao sam u izradi Rimske deklaracije koju smo potpisali u subotu. Riječ je o dokumentu koji sadrži elemente bitne za Europu i Hrvatsku. Važan je i globalni kontekst događanja u kojima se Rimska deklaracija usvaja: sigurnosna situacija i prijeteće neposrednom susjedstvu, izlazak Ujedinjene Kraljevine iz Unije, nova politička situacija u SAD-u te asertivna politika Rusije.

Prvo, na unutarnjem planu zajednička nam je odgovornost postići sigurnu Europu. Odlučna borba protiv terorizma, učinkovito i odgovorno upravljanje migracijskom krizom, zaštita vanjskih granica Unije te suzbijanje organiziranog kriminala zahtijevaju snažniju suradnju država članica.

Drugi je cilj prosperitetna Europa, koja razvija svoje jedinstveno tržište te stvara veći gospodarski rast i uvjete za nova radna mjesta, osobito za mlade, vodeći računa o utjecaju suvremenih tehnologija na zapošljavanje.

Treći je socijalna Europa, koja podrazumijeva veće napore u borbi protiv nezaposlenosti, siromaštva i socijalne isključenosti, diskriminacije te socijalnih razlika.

Četvrti je snažnija Europa na globalnoj sceni, koja ima jasno određene europske vanjskopolitičke prioritete i predana je jačanju zajedničke sigurnosti i obrane.

Šezdeset godina nakon Rimskih ugovora želimo nastaviti graditi europski projekt na postignućima koja smo ostvarili. Upravo je više od 70 godina mira i stabilnosti na europskom kontinentu nakon Drugoga svjetskog rata najveće postignuće Europske unije kao mirovnog projekta. Europa koja je pretrpjela najveće i najstrašnije ratove u povijesti svijeta, izrasla je u prostor suradnje, prijateljstva i zajedničkih vrijednosti. Sa svježim sjećanjima

iz pravednog i obrambenog Domo­vinskog rata, hrvatski je narod posebno svjestan važnosti mira.

Danas Europska unija predstavlja najsnažniji trgovinski blok na svijetu, s gospodarstvom koje čini četvrtinu svjetskoga BDP-a. Osigurali smo ključne ciljeve tadašnje Europske ekonomske zajednice koji su bili uspostava zajedničkog tržišta zasnovanog na slobodnom kretanju roba, osoba, kapitala i usluga, čime su članice godinama jačale konkurentnost svojih gospodarstava. Hrvatska je tek sada na putu da u cijelosti ostvari gospodarske i financijske koristi članstva. Zato je jasan cilj moje Vlade priključenje Hrvatske i schengenskom prostoru i eurozoni, uz ispunjavanje kriterija.

Hrvatska je danas u krugu onih europskih zemalja koje prate pozitivne gospodarske trendove. Naši poduzetnici, izvoznici i proizvođači sve bolje koriste europsko okruženje i prilike zajedničkog tržišta. Hrvatsko gospodarstvo raste, a udio javnoga duga se smanjuje, što prepoznaju i sve rejting agencije. Učinkovitim radom svih državnih institucija želim da u naredne četiri godine znatno povećamo apsorpciju europskih sredstava i na taj način vrlo konkretno dokažemo korist članstva te pružimo pravu dodatnu vrijednost našem gospodarstvu i građanima. Ovih dana finaliziramo Nacionalni program reformi, u okviru Europskoga semestra, kojim definiramo konkretne ciljeve u skladu s programom rada Vlade.

Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije može imati učinke i na sektorske politike Hrvatske. Stoga pripremamo tijela državne uprave da prepoznaju ključna pitanja i aktivno sudjeluju u izradi stajališta za pregovore između Europske unije i UK.

Bilo mi je izuzetno drago što smo prije sastanka na vrhu sudjelovali na audijenciji kod Svetog Oca, što je bio svojevrsni uvod u raspravu o budućnosti Europe. Papa Franjo je poslao snažne poruke mira, solidarnosti i nade u europski projekt jer dobro prepoznaje važnost trenutka i doprinos Europske unije regionalnoj i globalnoj stabilnosti. Visoko cijenimo što je Sveta Stolica od hrvatske neovisnosti i međunarodnog priznanja pružala snažnu podršku priključivanju Hrvatske Europskoj uniji, zajednici europskih naroda stvorenoj na kršćanskim temeljima.

Politika proširenja učinila je Europu područjem mira i prosperiteta. Stoga sam u Rimu jasno poručio da Hrvatska ostaje čvrst zagovornik nastavka proširenja, a osobito europskog puta Bosne i Hercegovine, što je jamstvo cjelovitosti i kvalitetnog funkcioniranja zemlje te ravnopravnog položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini.

U Rimu sam izdvojio tri bitna iskoraka koja iz hrvatske perspektive smatram ključnima za vjerodostojnost i održivost Europske unije. Prvo, europski projekt mora imati snažniji demokratski legitimitet zbog čega je potrebno vratiti povjerenje građana u institucije.

Živimo u vremenu sve prisutnijeg djelovanja populističkih snaga, koje kao odgovor na postojeće izazove nude neostvariva rješenja utemeljena na mitovima, a ne činjenicama. Stoga se i u vodenju Vlade i HDZ-a snažno zalažem da europske stranke matice, koje su najodgovornije za europski projekt, pravim djelovanjem vrate povjerenje europskih građana u institucije.

Drugo, zajedničke politike Europske unije, europski proračun od gotovo 150 milijardi eura godišnje i njegova redistributivna snaga moraju se konkretnije osjetiti u svakodnevnom životu građana.

Treće, Europska unija mora učinkovitije pridonijeti globalnom upravljanju i pozicionirati se kao relevantan globalni akter u političkom, sigurnosnom i obrambenom pogledu.

U tom kontekstu gledam i na Bijelu knjigu Europske komisije, odnosno na pet scenarija koje je predstavio predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker. Nastaviti istim putem, bez ambicija i spremnosti na nove reforme, dovelo bi do stagnacije Europske unije, pa možda i njezine erozije. Imamo prostora učiniti mnogo više - moramo iskoristiti sve što nam pruža postojeći pravni okvir i nastaviti naš evolutivni proces na dobrobit svih nas.

Ograničenje djelovanja samo na unutarnje tržište manje je od onoga što građani od nas očekuju. Naša budućnost sigurno nije u ograničenoj slobodnog kretanja, ukidanju zajedničkih programa suradnji ili odustajanju od zajedničke borbe protiv terorizma i klimatskih promjena. Premda je "Europa više brzina" već realnost, koja je vidljiva po Schengenu, eurozoni i pojačanoj suradnji definiranoj sadašnjim Ugovorom, za Hrvatsku je važno da razrada ovog scenarija ne dovede do bilo kakvih podjela na nove i stare članice, na bogate i siromašne ili podjela na regionalnoj osnovi. Stoga sam se u Rimu založio za uključiv pristup, koji su prepoznale i ostale članice.

Prvog dana srpnja ove godine obilježiti ćemo četiri godine članstva Hrvatske u Europskoj uniji. Strateški cilj članstva Hrvatske u Europskoj uniji zacrtao je još prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman, a na tom putu radili smo više od 20 godina. Za nas je ulazak u Europsku uniju predstavljao "povratak obitelji" kojoj smo oduvijek pripadali. Zato smo sada kao član europske obitelji spremni u tu obitelj ulagati i doprinosti njezinu boljitku jer je to ujedno i bitka za Hrvatsku.

Trideset godina nakon prvih slobodnih višestranačkih izbora, u prvoj polovici 2020. imat ćemo čast predsjedati Vijećem Europske unije i na taj način šest mjeseci "voditi" Europsku uniju. Bit će to prilika dodatno potvrditi ulogu Hrvatske u Europskoj uniji i zajedno s ostalim partnerima raditi na ispunjenju zajedničkih ciljeva.

Europske vrijednosti i zajedništvo naša su najveća snaga i u njih ne smijemo prestati ulagati, a Hrvatska će u tom procesu dati snažan obol. ■